

Ezen lapok minden héten négyyszer, u. m. kedden, csütörtökön, pént. és vasárnap jelennek meg. Előfizetési ár félévre Buda-pesten házhöz-hordással 5 ft., Postán borítékban hetenként kétszer küldve 6 ft. 24 kr., négyszer küldve pedig 7 ft. 12 kr. pp. A hirdetések minden négyezer hasábozott apróbetűs soraért vagy ennek helye-

Ért 5 ez. kr. a kettős hasábozott sorért pedig 10 p. kr. Az előfizetőknek a kiadónál, a kiadónál utólag Horvát-házban 5881k szám alatt földszint, és minden királyi postahivatalnál. — Az ausztriai birodalomban a külföldre meacodó példányok csak a bécsi császári postahivatalnál rendelhetők meg.

BUDAPESTI HIRADÓ.

TARTALOM. Magyarország és Erdély. Országgyűlési követválasztások. Halálhír. Az európai gabonacrisis és az eszmék általa előidézett új fordulat. V. Megyék: Főispáni ünnepélyes székfoglalás Pestben. Követválasztó gyűlések Csongrádban, Temesben, Ujvidéken. Sárosmegyei követválasztás. Az erdélyi országgyűlés oct. 30-án rekesztük be. A kir. orvostudományi akad. 25. s 26-án tartott köz. ülései Ausztria. Külföld. Franciaország. Spanyolország. Olaszország. Oroszország. Hivatalos és magánhirdetések.

MAGYARORSZÁG ÉS ERDÉLY.

KÖVETVÁLASZTÁSOK. *)

A lapunkban már közölt választásokhoz legújabbán ismét járultak:

Megyék közül: Pest (követi Szentkirályi Móríc és Kossuth Lajos.) Nyitra (követi Tarnóczy Kázmér elsőalisp. és Majláth Imre tb.) Arva (követi ifj. Szmerányi János kir. helyt. titkok és Zmeskál Ferdinand.) Komárom (követi Pázmány Diénes m. alisp. és Milkovics Antal tb.) Mosony (követi gr. Széchenyi István ex. lllja és Kroner Lajos első alisp.) Ugocsa (követi Egry János első alispán és ifj. Ujhelyi Sándor.) Zemplén (követi Lónyay Gábor és gr. Andrássy Gyula t. bírák.) Heves (követi Schöner László főjegyző és Radics Miklós aljegyző.) Hont (követi Bory Pál és Paczolay János.) Nógrád (követi Károlyi János és Dessewffy Jób**)

Szabad kerületek közül: Hajdúkerület (követi Fogthi János alk. és Kövér György.) Jász- és Kun-kerület (követi Szluha Imre nád. főkap. és Koncz Mihály számvevő.)

Kir. és bányavárosok közül: Pest (követi Koller Ferenc és Tratner-Károlyi István.) Szabadka (követi Kuluncsics István főkap. és Zomborovics Vincze vár. főorvos.) Kismarton (követi Pregardt L. A. számvevő.)

Igy tehát mostanig tudva van: káptalani választás 9, megyei 27, szab. kerületi 4, kir. s bányavárosi 19. (Háttra van e szerint még káptalan 16, megye 25, szab. kerület 1, kir. s bányaváros 28.)

Vorlauffer Jakab, kasszapári, kamrai pénztár-ellenőr f. évi szeptember 22-én meghalozott.

Az európai gabonacrisis és az eszmék általa előidézett új fordulat. V. Miután megmutatni serénykedtünk, hogy a védrendszer általában a producerokra nézve káros, természetesen következik, hogy a fogyasztókra nézve soha és semmiképp hasznos nem lehet, mit igen könnyű megmutatni.

A védrendszer, mint már eddig láttuk, a bőség ellen irányzott intézkedés, tehát a szűkség és hiány teóriája, mely egyedül azért alkalmaztunk, nehogy (a védvámisták tulajdon szavaival élünk) külföldi productumokkal elárasztathassunk! — tehát a termékekkel elárasztathatástól félnek? — tehát a hiány, a fedezhetlen szűkség státusz-ez? emberi boldogság? vagy oly egyéb valami, minek elérhető véget a státusnak áldoznia és egész országoknak tetemesen adóznia is kellene?! Horribile! inaudium dictum! és ilyen, a nép nyomorát maró gunnyal tetéző phrasissalokkal morészelnének fellépni népbarátok?! kik a nép nevében, a nép érdekében védvámokat követelnek, mintha az emberben a nélkülözés kellemes érzeténél forróbb vágy nem is élhetne? Ugyan kérdezzük meg a népet egyénileg vagy tömegesen, boldogot, boldogtalant, falu és városban, vajjon fél-e a termékekkel elárasztástól? vajjon a hiánynak, a fedezhetlen szűkségnek annyira barátja e, hogy minden szegénysége mellett még érzékenyen adózni is kész, — csak hogy a hiánynak ellenkezője — a bőség be ne állhasson?!

Mi úgy hisszük, hogy a nép között oly annyira üres kaponyára nem akadhatni, mely illy szivelen teóriától és illy zsarnok praxistól vissza ne borzadjon. És mégis élő szóval és a saját utján szünetlenül pengőket azon elárasztási phrasissokat, mintha náloknál nagyobb socialis rosz nem létezhetnék, sőt mindenütt tetlegesen is a gabonát, bort és húst tetemes vámmal kitiltják, tehát ezek bősége ellen törekzenek, következképpen azok hiányát akarják előmozdítani! Az iparcikkeket másrészt kitiltják, hogy csak roz, drága árú kinálkozzanak, az olcsók pedig és jobbak szét ne áradhassanak; mi ismét a bőség elleni törekvés és a hiánynak előmozdítása! A munkások a gépes gyárokat felgyújtják, mert már ezek is tanultak valamit a gyárnokoktól, és a könnyű productio és az által előidézendő bőségtől félnek! Sőt nálunk Magyarországon a dunatiszai csatornát nem támogatták azért, hogy a tiszai olcsó termékek a dunai piacokat el ne árasztassák — tehát itt is a bőségtől féltek és a boldogságok abban helyezik, ha kevés a kenyér és jó drága! következképp ezek is a hiány teóriájának hódolnak.

*) Mult számunkban a követválasztások rovatában a 17, 18, 19, 20. és 21dik sorok, melyek botrányosan és tévedésből ide csuszáltak, kihagyandók.

**) Dessewffynek 1577, Kubinyinek 1567 voksa volt; a voksolás éjjel 12 óráig tartott. A pártok ingerültek voltak, lehető öszveitközések katonai erő felállításával kellett eltávolítani, mely a két párt közé volt gátképpen felállítva, de egyebkent intervenciójára szükség nem volt.

Ki hitte volna, hogy a bőségnek annyi ádáz ellensége van a státusban, a szűkségnek és hiánynak pedig annyi buzgó apostolai?!

Hanem mondhatni e, hogy ezen ferde nézetekben a nép természetes esze is osztozik? Koránsem! Csak a szűkebb publicista, kinek rövidlátó szeme előtt mindig csak a pillanat és egy osztály érdeke lebeg, de ki soha annyira nem emelkedik, hogy a jövőndő és az egész státus javát átkarolja, az örülhet egyedül a hiánynak; hanem a nép, az csak a bőségnek örül! Látjuk azt, midőn az Isten bő aratással áldja meg a földeket, midőn a veríték sűrű esepjei, midőn a napfény égő sugarai, midőn a szomjuság elolthatlan kínjai nem gyengíthetik az aratók öröm-érzelmeit, melyekkel fáradsága bő eredményét énekesző és vigláma közben összegyűjti! látjuk azt, midőn áldott szüretkor a cigány hegedűje nem érezeti a virágó szüretelőkkal a kezdő hideg kellemetlen csipősgét; midőn a hegyek számtalan tűzzel kivilágítják az ezeres örömrivalgásokat és ünnepies lövéseket visszhangoztatják, melyekkel az Isten édes áldásával gyakoribb élvezete által szokatlanabban felvidított és bőrebe alig megfőrt fiatalság jó kedvét nyilvánítja; mindez hangosan hirdeti, hogy a nép, mely ha az Isten haragja jéggel verte össze vetéseit és szőlőit, sem nem énekel sem nem zajong, csak bőségben találja boldogságát, és hogy nem irigyl másnak, ha fölőslőgét tőle olcsón megvehetik.

Ebből láthatni, hogy a nép, még mint producens sem fél a bőségtől, mert igen jól tudja, hogy minden producens egyszersmind consumens is, mi megfordítva nem áll illy általánosságban, mert az ausztriai birodalom mindenesetre 36 millió fogyasztót, de koránsem ugyanannyi producens számú. Ha tehát a kisebbség javára a bőség lehetlenítettik, hogy a kisebb mennyiségben producált termékek nagyobb áru keljenek: akkor minden bizonyosan a 36 millió fogyasztók kárakat fogják vallani, és annál türeltelenebb, mennyivel bizonyosabb, hogy a vagyonosabbak száma ezen 36 millió közt aránytalanul kisebb a vagyonatlanokénál, kik tehát a termékek szűkítése által kötségekül és elvitázhatatlanul szenvednek, mert a drága cikkeket meg nem bírják fizetni, és ebben rejlik a bálványozott védrendszer iszonyú fallaciája!

A bőség elleni igy szokodnak: az bizonyos, hogy a producens ennél inkább meggazdagasszik, minél csekélyebb mennyiségben kínálkozik árúja a piacon, mert akkor azt drágán megfizetheti magának a vevőkkel, kiknek nincs választásuk, és rá szorítván drágán fizetni kénytelenek a rozsat is. Ezen producens tehát valóban nem a bőség de a hiány gazdagítja, mi ha egyéb természeti ágakra is kiterjesztetik, beáll a szűkítés teóriája egész fényében, melynek tökéletes alkalmazása a védrendszer, mely, minthogy a producens meggazdagítja, és minthogy minden fogyasztót producensnek is néz, tehát a fogyasztót is, azaz, az egész országot gazdagítja teszi véleményünkben.

Mennyiben igaz ez, látuk előbbeni cikkünkben, hol ezen általános meggazdagodási rendszer az angol gabonatorvények által a fogyasztókat 150 millió forintnyi a dróra kárhóztatta, melyeket t. i. az angol nép évenként kenyérért a védett földbirtokosoknak fizetett, és mely meggazdagodás következtében a népből az éhhalál anyira terjedt, hogy utóljára ezen meggazdagodási rendszerrel fel kellett hagyni, mert valahára észrevették, hogy a producens illyen kívánsága antisocialis, mely ha valószínű, a régi barbságra visszahatók az emberi nemet, minthogy a tárgyak mindinkább szűkítése a mai civilizatio igényeivel egyenesen ellenkezik.

Az egész idézett okoskodás tehát épen nem áll, mert nem igaz, hogy minden fogyasztó producens is; vagy legalább nem igaz, hogy a producensek közt a drágaság általánossága mindent ismét kiegyenlít, valamint nem igaz azon ezzel járó állítás sem, hogy a fogyasztási cikkek drágultával a kereset és a napi és munka-díj is emelkedik, mert ez okkor inkább csökken, ugy hogy a legszűkebb tárgyak sem szerethetnek meg ollyankor, mi fölött a statistikai adatok irtózatoss felvilágosítást adnak, ha illyen drágaság idején a kórházak, a börtönök, a zálogházak jegyzőkei, a holtak, a házasságok, a gyermekgyilkolások, a lopások, bukáások és csődök számai más esztendőkéivel összehasonlítottak.

Mindez tehát azt mutatja, hogy a tárgyak mesterkélt szűkítése és kevesbitése homlokogyenest összeütözik a népek boldogságával; atqui a védrendszer és a védelem minden nemei és eszközei lehetlenítik a bőséget és mesterkélt hiány által megdrágítják a tárgyakat: tehát károsabb intézkedés a fogyasztókra nézve nem lehet a védrendszerrel, a szűkítés és hiány teóriájával.

A státus célja az emberi szükségök fedezhetése, ez pedig csak a tárgyak tömördeksége, tehát a bőség teóriájával állhat be. Nem úgy kell okoskodni, hogy a bőségben kínálkozó tárgyaknál csekély a producensnek nyeresége, minthogy pedig minden fogyasztó producens is, ezen csekély nyereség általános lesz, tehát minden ember és az egész státus szorgony leendő, mert a tárgyak bősége mellett sem a státus sem a fogyasztó nem lesz szegény; hanem ugy áll helyesen az okoskodás: a fogyasztó annál gazdagabb, minél olcsóbban veheti szükségök tárgyait, annál olcsóbban veendő pedig, minél nagyobb bőségben kínálkozik; és minthogy a csekély nye-

reség is számtalanszor ismételve gazdagabb fogyasztóknak a producenseknek többet eredményez, mint a nagyobb nyereség tehetetlen fogyasztóknak, mely nyereségi alkalmak nagyobb száma határoz minden illyen számvetésben — tehát világos: hogy csak a tárgyak sokasága, azaz a bőség teóriája csak a szabadkereskedés elvéből folyhat és a védvámorompók romjain üdülhet fel, melyek által mindedig a szűkség és hiány eszközöltetett és őriztetett az elzárt országokban.

Megyék.

PESTBÖL oct. 19. A szombati emlékezőes megyegyűlésre szerkesztőségünkől senki sem férhetvén be, csak hallomásból és más lapok után közölhetjük róla az alábbiakat.

A főispáni székfoglaló közgyűlés 8 órára volt hirdetve, s kevéssel 7 után csaknem egészen betelt a terem magyar diszruhába öltözött megyei rendek- s hallgatósággal. Olyanok is, kik a megyei életben rendszeren részt nem vehetnek, ez ünnepélyre nagy számmal jelennek meg. — A karzat egyik felo hölgyekkel lön megkoszoruzva, — másik felére annyi férfi-hallgatóság nyomult, mennyi beférhetett. A két főherczeg számára arany szelvetű bibor karszőkek készítették, — előtök hasonló terítvény fedé azasztalt. Az ország főmeltóságai, egyháznagyok s több zászlós urak, országbíró s nagymeltóságán kezdve, — a főtörvényszékek elnökei s bírái, főkörmányszéki tagok, megyék főispánjai, — Pest város egész tanácsa s Buda főváros fényes küldöttsége, több megyék s megyebeli szab. városok küldöttei, színtolly gazdag, mint gyönyörű diszöltözötben vettek részt az ünnepélyben. — Végre megérkezett főispáni helytartó s miga, s előadván a közgyűlés célját, felolvastatá azon k. királyi leiratot, melyben a megyének tudtára adatik, miszerint ő fensége, a beiktatandó főispán, az illető esküt ő felsége előtt letette, és hogy ő felsége kedves unokaöccsese bevezetésére Ferencz Károly József főherczeg ő fenségét, nevezte ki. Ezután főispáni helytartó ur négy küldöttséget nevezett ki, melyek közül az első a királyi biztos, — a másik a beiktatandó főispán ő fenségököt meghívja, — a harmadik a megyéhez lépcsőzetlenül — s az utolsó a terem ajtajánál üdvözölje. Az elsöhez Fogarassy Mihály püspök nevezetett ki szónokul. Tagjai közt megemlítve voltak Majláth György országbíró, b. Vay Miklós koronaőr, gr. Teleki Sámuel, Szentkirályi Móríc, Nagy István s. b. urak nevei. A másodikhoz szónokul nevezetett Szaniszló püspök; e küldöttséget kepezék gróf Keglevich Gábor főtárnok, gr. Szécsen kir. kamra elnöke, gr. Széchenyi István, gr. Károlyi György, gr. Zichy Ödön, gr. Teleki Domokos, gr. Ráday Gedeon, b. Eötvös József, Körömczy kanonok, a megye másod-alispánja, Balla Endre főjegyző s. b. urak. A harmadik küldöttség, Ürményi koronaőr vezetése alatt többi közt, b. Prónay Albert, Döbrentey Gábor, Mericzay kanonok s b. Podmaniczky Frigyes urakból s. b. állott. A negyediket végre Almássy Móríc ő excellenctiája vezeté, s tagjai közt b. Podmaniczky László, Fáy András s. b. urak voltak. A küldöttségek eltávozáván végzek a reájok bizottakat, s körülbelül egy óra mulva teti vissza a két első, jelentvén szónokaik által a megye rendetnek, miszerint ő fenségeköt megbízatásuk szerint meghitták, s általok kevesen fogadtattak. Végre midőn az óra tizen mutatóit, megnyiták a terem ajtai, s ő fenségeköt a kir. biztos és beiktatandó főispán beléptek, viselve az első magyar császári huszárezredesi — a másik ugyancsak huszárezzeri fényes egyenruhát. A királyi főherczeg megláttára kitört a lelkesedés éljen-kiáltása, s darabig szünni nem akart, mi ő fenségre a kir. biztosra kedvezőleg látszott hatni. A csend helyre állván, B. E. főjegyző olvasni kezdé a bevezető fenséges kir. listához ebbeli megbízatása tárgyában intézett k. kir. rendelvényt. De mindjárt az első névnel, melyet kimondta, uralkodó fenséges királyunk nevével, ismét kitörő hosszas éljenel szakasztatott félbe. A magyar érzelmi közönség a királyi család két fenséges ivadékában uj hálára érezte magát lekötelezve a trón iránt. Ekkor vevé a szót kir. biztos ő fensége, s magyar nyelven, sziveket ragadólag következő módon szölt: „Tekintetes karok és rendek! Főispán urunknak legmagasb kegyelmét, miszerint engem méltóztatott megbizni, hogy fenséges királyi helytartó István főherczegot ezen nemes vármegye főispáni székébe iktassam, annál nagyobb hálával élvezem, mert e diszes tiszt alkalmat nyújtott nekem e szeretett Magyarországon olly perczben lépni, midőn ez — mint fenséges urunk atyai szíve ohajtja — egy boldog korszak küszöbén áll; s mert tanuja lehetek azon közszeretotnek, melyet fenséged dicső emlékü atyjától öröklött, s önmaga fényes tulajdonaival még inkább szilárdított, de tanuja azon közbizodalomnak is, melyet fenséged magas erényeivel és hazafiai buzgó törekvéseivel magának már is kivívott, mik által biztosítva látom nemcsak e nemes vármegye, hanem e szeretett honnak is boldog jövőndőjét. (Hosszas kitörő éljen.) — Királyi megbízatásomhoz képest tehát fenségedet e nemes vármegye főispáni hivatalába, minden ahoz tartozó hatalommal és joggal, fenséges urunknak nevében bevezetem, — e nemes megye rendeit intvén, hogy a fenséges főherczeg királyi helytartót törvényes főispánoknak ismerjék, és intézkedéseit törvényszabta engedelmességgel teljesítsék. — Magam pedig ünnepelni fogom mindig e napot, melyen fenséged iránti hő szeretetemenk és a magyar nemzethezi élénk ragaszkodásomnak nyilvános jelét

adhatam. (Szünni) "nem" "akaró" éljenek.) — [Ezután a fenséges királyi helytartó 's beiktatott főispán szólalt meg férfiasan ható erős hangjával, mondván: „Üdvözlégy fenséges főherceg, körünkben; üdvözlégy itt, hol elődbe dobognak mindnyájunk szívei, szívei a hű magyaroknak, kik királyért 's hazaért tántoríthatlan ragaszkodásukban semmi néptől magokat felülmulni nem engedik. Üdvözlégy koronás fejedelmünk egyik legközelebbi rokona, ki egykor hivatalosan a népek boldogságáért, őseid példájára dicsően működni! Hála legjobb fejedelmünknek, hála neked fenséges főherceg, ki közbejötted által neveled azon örömet, melyet értek, midőn Pestmegye főispáni székét elfoglalom, és kinek ajkairól örömmel hallottuk ez alkalommal zengeni édes hazánk nyelvét. Légy hű érzelmeink tolmácsa ő felségénél, légy hódoló köszönetemnek megvívója a trónhoz; mond el, hogy itt egy lélekkel, egy hanggal kiáltjuk mindnyájan: „Eljen a király!” — Fogadják még mindazon tisztelt hatóságok, melyek, küldötteik által itt képviselve levén, beiktatásom díszét szinte nevelni kívánták, ezen szomszédias szívességekért őszinte köszönetemet. 'S most, tekintetes KK. és RR. önkökhöz fordulok, kikhez egy édes kötelesség a mai naptól fogva ismét szorosabban csatol; 's midőn elfoglalom ezen elnöki székét, mellyen dicsőült atyámat önkö változatlan tisztelete 's szeretete környezé, 's mellynek az ő ötven éves fejlethetetlen hivataloskodása mintegy új fényt kölcsönözött; fogadom önköknek (s a boldogult szelleme hallja fogadásomat), miszerint szentebb vágyat nem ismerek, mint, az ő példáját híven követve, azzá lehetni majdan e megyének, mi ő volt, 's így hiszem, hogy önkök sem fogják megvonni a fiutól azon bizodalmat, mellyel az érdeműs atya iránt mindenkor viseltettek. Részesoról kinyilatkoztatom, hogy valamint egy oldalról törvényadta elnöki jogaimhoz rendületlenül fogok minden alkalommal ragaszkodni: szintugy fogom más részről tisztelni tudni önkök alkotmányos jogait, tisztelni fogom tudni a vélemény-szabadságot, valaméddig ez törvényes korlátok közt nyilatkozok, és így az ellenkező nézetek szabad kifejlését nem nehezítik; szóval: elnöki kötelességeim hiv betöltése által ő felsége legkegyelmesebb urunk bizalmának, önkök várakozásának eröm- 's tehetségéhez képest megfelelni legszentebb feladásom leendő. Ha önkök bizodalma velem leendő, ha közremunkálásukra számíthatok, akkor derült szemmel merek nézni a jövőbe, sikert ígérni törekvéseimnek, szép jövőndőt a megyének, hazámnak, mellyért élek, halok! E szavak végzetével az öröm-elragadtatás egyetemes volt 's minden mutató, hogy a szívből elmondott szavak szívekhez találtak.

Ezután a beiktatott fenséges főispán ősi szokás szerint a szolgabíró székében fölemelvén, következtek ő felsége fogadtatására a rendek nevében intézett üdvözlő szónoklatok. — Igy a P. Hirlap. —

CSONGRÁDBÓL. October 16. E folyó hó 13án tartott meg követválasztó közgyűlésünk. — Közelebbi tudósításomban már érintettem, hogy utasítást adó közgyűlésünk alkalomával, az ellenzék nem is mutatván magát, az országgyűlési követek eljárást szabályozó anyautasítás, az ő közbenjöttük és befolyásuk nélkül készült meg. — Illy előzmények után logikai renddel gondolkozva, méltán lehet ugyan reményleni, hogy ugyanazon ellenzék, melly az utasításoknál semmi tevékenységet nem fejtett ki, a követválasztásoknál is csendben maradand; — azonban megérkezvén a királyi meghívó levelek, és a választási közgyűlés october 13ára kitűztvén, alattomban igyekezett közöltünk, az egyetértést, armánykodásai 's bűjtogatásai által megzavarani, és a zavarosban halászatot tartani. Az egyetértés anyaga azonban nem hagyott el bennünket, és jó szelleme meghiusította az ellenzéknek titokban szőtt terveit, elannyira, hogy a követválasztást előző napon, minden további kísérlettel felhagyván, nyilvánosan fel sem lépett, és a választáson meg sem jelent. Ezen körülménynek tulajdonítható azért az, hogy a nagy számú 's több, mint 700 főre menő nemesség, — melly szép női kezek által készült és „Babarczy-Temesváry követei éljenek” jelszókai ellátott csinos zászlóval, számos lovasok elővezetése mellett, harcias és daliás kinezésű középponti fősolgabíránk vezérlete alatt, számtalan egymás után vonuló sorkocsikon, a legszebb rendben tartotta bejövételét, — csendesen és valóban a legpéldásabb illedelemmel viselte magát. — A gyűlést, főisp. helyettes ő nagysága, 10 órákor, a megyeház udvarán megnyitván előterjeszté: mi szerint dicsőségesen uralkodó koronás fejedelmünk, a haza közjává atyai szívén hordozván, f. é. november 7ére köz-országgyűlést hirdetni méltóztatott, előadván egyszermind a kir. meghívó levelet is, melly is felbontatván 's felolvasatván, kitörő lelkesedés és harsány éljen kiáltások között, Babarczy Antal helyt. tanácsos 's táblabíró, és Temesváry István első alispán követekké azonnal megválasztattak, a nélkül, hogy csak egyetlen egy hang is emelkedett volna ellenök. — Ez alkalommal elválasztott követeket odautasítottuk, hogy rendszerint minden 14. nap alatt, — nagyobb fontosságú tárgyakban pedig haladéknélküli bennünket azonnal tudósítsanak. — A követek mellé irnokul ajánlottak 12 ifjak felmentelére nézve egy intézkedünk, hogy közülök első félévben 6, — másik félévben pedig a másik 6, egy-egy pftnyi napi díj mellett menjenek fel. — Továbbá ugyanezen gyűlés alatt, ifj. gr. Zichy Ferenc ő exczellentiája, a tanulmányi bizottsággal egybekötött könyvvizsgálói főhivatal ujon kinevezett elnöke, táblabíránk korszorújába tüzetett; — Szerencsy István ő nmgának pedig főpohárnokká, — ugy Zarka Ján ő mltsának királyi személynökké nevezetetésök folytán, e megye üdvözlő leveleket küld. — Végre követválasztási ünnepélyünket, egy valóban fényes báli mulatság reszeszté be. —

TEMESBÓL, oct. 14. Mult közgyűlésünkben felolvasatván ő felségének az országgyűlést tárgyozó k. k. leirata, f. h. 14re tüzetelt ki a követválasztás. Temesmegyében semmi nemű készületek, ezen választásra nem tétettek, — azon egy oknál fogva, mert a conservativek compact többséggel

birnak, az oppositio pedig oly minoritással, hogy még csak életjeleit sem adja ez alkalommal. Az avatlanok ugyan valami eseltül tartottak, hogy t. i. az oppositio majd egyszerre, a kenyértöréskor fejt ki erejét, és ez által lepi meg a conservativeket. De ezt csak az avatlanok képzelhették, mert 20—30 vokssal, még eselt kísérteni sem volna érdemes, annál inkább lehetséges. Így történt, hogy f. h. 13án estére begyűltek a voksolók, ő exczellentiáját a csanádi püspököt, méltóságos Fábry Ignác bősönyczimz. püspököt, mgos B. Ambrózy helyettes urakat zenével, 's szónoklaltal tisztelvén meg, igen esekély dorbézolás után 14én 9 órákor a megyeházhoz értek muzikaszóval 's öt zászlóval. Méltóságos helyettes ur rövid, de igen csinos beszédben előadta a végzendő ünnepélyes actust, 's erre közfelkiáltással Szabó Antal első alispán ur első követnek választottat. A mint azonban a végzést mgos helyettes ur kimondotta, az ellenzék egyik hőse G. J. t. bíró ur felszólat htes ő mlga azon kifejezése ellen: közakarattal; mert mint mondá ő, és pártbaráti ezen választásba nem egyeztek. Ezután Lukács Ignác főjegyző ur, hasonlóan közfelkiáltással választottat meg. De a megindított vitának még vége nem volt; történtek különböző értelmezések mindkét oldalról, sőt viszonyos meghazudtolás is, és ennek következtében actio kiabálás, elég! De utoljára: injuria injuria compensabatur, és az actio elmaradt; a meg-egyezés pedig oda ütött ki: hogy nem közakarattal, hanem közfelkiáltással. Már szó a mi szó, oppositio-nális uraim, de a mi bizonyos, qui tacet consentire videtur. A római forumon pedig azon elv állott: „qui tacet clamat” és így önköknek nem volt igazok. — Hanem erre azt mondaná valami zsiros száju magyar: Legyen lud, ha kövér. Majd a hónapi gyűlésről többet. — Épen most hallom, hogy némely polgárokat is meghatott az oppositio metyele. Ezek ugyanis, az 1843. Sz. György hó 15én 15257. szám alatt költ helytartótanácsi végzés következtében — melly által a választók száma Pesten szaporítottat — a városi követek választásával megelégedve nincsenek, hanem a fenlebbi határozat szerint választóik számát terjeszteni kívánván, többek által aláirt folyamodást akarnak a helyt. tanács-hoz benyújtani. Meglássuk mennyire mennek. Nálunk f. h. 15én 17 óra körül reggel földrengés volt. — R e n d e s l e v e l.

SÁROSÓL. Folyó évi october 12kén tartott közgyűlésben megkészülvén utasításunk, ennek pontjai a következők: — 1) Ször A hon egyetemes kívánsága szerint István főherceg a dicső félszázados nádor erényeinek méltó örököse az 179% évi 1. törvényczikk nyomán nádornak választassék, — a boldogultnak érdemei pedig törvénybe iktattassanak — a pesti ipartanoda örök emlékeztül nevét megtartandván. — 2) Az igazolás (verificatio) mindaddig, míg kellő választási törvények nem hozanak, a megyéknél meghagyottat. — 3) A magyar nyelv légyen törvénykezési feleket 's ügyvédek kötelező. A magyar kamara beligazgatási nyelve legyen magyar. Az ausztriai örökös tartományokkali levelezésekben eszközöltessék ő felsége által a viszonyosság. — 4) A szabad átmenet az egyházi személyekre ne értesék 's a vallás törvénye e szerint módos-tassék, a görög nem egyesült hitűek iránt keletkezett hely-tartósági intézvény törvényre emellessék. — Az unitáriusok a visszakapcsolatás esetében minden polgári jogokkal ruhá-zassanak fel. — A naptárak egyformasága sürgetessék. — 5) A katonai élelmezés tárgyában a megváltsági öszveg törvénybe iglattassék. — 6) A közszükségek fedezéséhez elő-legesen megállapítandó elégséges alkotmányos biztosítékok és a czélok kitűzése mellett országgyűlésről országgyűlésre járulni kíván, de urbéri áldozatit, mostoha fekvését 's közlel-bbi inségét tekintethe vévén a mennyiség meghatározását továbbra fentartja. — 7) A hitelintézetek tárgyalás alá vétet-vén az utóbbi kir. válasz létre hozassék. — 8) A szabad királyi városoknak tizenhat voks megadatik, — a főfelügye-lők, census, és statutarius jog iránt a főrendi véleményhez jár-rukunk. — 9) A büntető rendszer tárgyában a királyi válasz sürgetessék. — 10) Az örökvaltság kényszerítőleg ne hozas-sék be, de hitelintézetek által mozdíttassék elő. — 11) Az ősiséget módosíttatni akarjuk. — 12) Az adó leszállíttassék, ha pedig nem sikerülne, a mostani megajánlások, a porták igazíttassanak ki. — 13) Az országgyűlési költségeket a ne-messég viselje. — 14) A káptalan és kerületok szavazatai rendszeresíttessenek. — 15) Erdélyország visszakapcsolása egy, mindkét országból nevezendő, országos küldöttség által eszközöltessék. — 16) Az országgyűlési köztanácskozások a véleményszabadság, és nyilvánosság érdekében az 1723dik 7dik törvényczikk nyomán rendeztessenek, 's a hallgatóság visszaélései megszüntetessenek. Intézkedések tétessenek az országgyűlési tanácskozások gyorsabb közlésére. Egy uttal törvényt kívánunk a megyei tanácskozások rendszeresítése tárgyában. — 17) Serelemre nézve az 179% évi 13. tör-vényczikk tartassék meg, és az előadások után vétesseken fel. — 18) Horvátország serelem mellőztessék el bővebb fel-világosítással. — 19) Az erdélyi részek vissza nem kapcsolta-tása serelemnek vétetik. — 20) A honti és bihari esetekben serelemet nem találunk. — 21) Mosonyban létesített ausztriai várm iránt, ha Mosony indítványozná a serelemet, akkorra tar-tjuk fel az utasítást. — 22) A lotteria tiltassék el. — 23) A concertatio törültessek el. — 24) Az Erdődy grófoknak a va-rasdi főispánság iránti serelemök a felség tagadhatlan kine-vezési jogánál fogva el nem ismertetik, kívánatuk azonban kö-relemképpen pártolittatik. — 25) A közinséget megelőző tör-vényes intézkedések tétessenek. — R e n d e s l e v e l e z ő.

UJVIDÉK. Szabad kir. Ujvidék városa országgyűlési kö-veteivé lettek Henger Pál, és Hadzsics János tanácsnokok. Hogy e választás valóban szerencsés, azt mindenki, ki csak az említett érdeme egyének szepítőden jellemel, és sokoldalú tudományosságát közelebből ismeri, — részrehajlás nélkül kénytelen bevallani. Erről tehát épen nem szölok; — de mi-

dőn azt egy részről mellőzöm, más részről soraim czélljában fekszik ezúttal a választás körül észrevett pártviszályokat egész terjedelmükben megérteni. — F. hó 13dika volt azon nap, melly a választó polgárságot ez ország közünnepélyére egybehíttá; már 9 és 10 órákor megtelt a terem minden szeg-lete; és nem volt hely, mellyet ember nem nyomott volna — de nem is csuda; mert az általános jelszó, melly mindenek ajkáról hangzott, csak a közbizodalmat megérdemlő egyéneknek elválasztása lön: — azért is mielőtt a kiűzött tárgyra áttértek volna, az utasításokat kérte elő a választó polgárság, hogy azt tükrölül felállítván a teremben, benne a küldendő egyéneket minden keresés nélkül azonnal egyenesen megláthatnák; — azonban híjába szónokoltak a megpendített tárgy mellett a közönség ellenpártjának jolesbjei; mert másrésztl kereken kimondattott, hogy miután a tekintetes tanács és a választó polgárság, mult hó 27én tar-tott vegyesülésében közakarattal elhatározottat volna az, hogy a szóbanforgó utasítás folyó hó 18kái tárgyalas-sék, o határozattól sem a t. tanács, sem a választó polgárság következtelenségi bün nélkül el nem állhat; már pedig olly testület következtel nem lehet öntökében. — 'S noha erre replice megjegyeztetett, hogy a '18dikái' szó nem úgy értel-meztetik, mintha épen e hó 18dika volna az utasítás közle-sére rendeltetve, hanem inkább, hogy előbb is lehetne azt, de csak az érintett napig bezárólag közleni; — mindazáltal a tek. tanács 's a választó polgárság conservatív része, előbbi elve mellett szilárdul megmaradt. — És folyt a vitakozás pro et contra óra hosszág; mindaddig t. i. míg végre a voksolás — melly a vita folyta alatt P. tanácsnoktól több ízben sürgette-tett — az egyik párt által meg nem kezdetett. — Ekkor a most említett párt a voksolást folytatta; az ellenzék ellenben, be-menyvén a tanács terebbe, elő szóval kinyilatkoztatta, hogy ő voksolni nem fog; e pártfőredők kívánata azonban, melly utóbb 5—6 személyre olvadt le, figyelembe nem vétethe-tvén, miután még egy pár mérges feleselés történt volna, a voksolás befejeztetett! — Ezen alkalommal még egy pár szót a kebelbeli g. n. e. középtanodáról. Van e szabad városban egy g. n. e. középtanoda mellyben 6 rondes és 1 rendkívüli tanárok foglalokznak az oktatás ügyével. E rondes tanárok közül kettő latin, másoktó magyar, és másoktó ismét német nyelven adja elő a felsőbb helyen praescribált, részint philolo-giai, részint a gyöngve nevendék ismeretét terjesztő tanu-lmányitárgyakat, millyenek: az általános történet, saép-műtan, mértan, számtan, természettan, régiségtan, törté-net- és földleírastan — egyarással mind a 6. osztályzatot át órákat váltván; míg a rendkívüli az első alapító igénye, 's az erre nyert szabadalom következtében, heteken át, bizonyos órákban a szerb nyelvet tanítja. E tanmódszer az illetőknek tudomásul, és egyszersmind leendő használatul ajánlittik — tudván, hogy

Quae praebet latus arbor spatiantibus umbras
Dum posita est primum tempore virga fuit.

A „Mult és Jelen”, egy rendkívüli tóladékban 3 ke-gyelmes k. leiratot közöl, mellyek az erdélyi rendek oct. 14kél országos ülésében olvastattak fel. Az elsőbe u kir. kormányzékai tanácsos gróf Mikó Imre kir. kincstárnokká, felsőfőjéri főispán gróf Nemes János ő exczja erdélyi tar-tományi számvérvivatal elnökévé, zarándmegyei főispán Kozma Pál, és erdélyi kir. kormányzékai titnoknok Szegedi Mihály kir. kormányzékai tanácsosokká nevezetetik ki. — A 2dikban ő felsége rendelí, hogy a gróf Mikó Imre k. kincstárnokká kinevezetése által ürességgé jött kir. kormányzékai tanácsosi állomásra választás tétessék. Végre a 3dikban, melly mellett ő felsége az unjoczkáról felterjesztett törvény-czikkeknek 's a többeknek is ő felsége legfensőbb szentesítés végett haladéknélküli felküldetését parancsolja, hogy az erdélyi ezredeknél lévő tisztek kinevezésében a haza háira illő tekintet leendő, kegyelmes megígérni méltóztatik: 's utol-szor a már is hosszúra nyult országgyűlés bezárása — E kegyelmes kir. leiratok felolvasása után az urbéri törvény-czikkek feletti tanácskozás elkezdődvén — azok úgy mint ő felsége által megerősítve leküldetének, elfogadtattak. —

A KIR. ORVOSKAR 1847ki JUL. 25kén 's 26kán TARTOTT KÖZÜLÉSEI. Jul. 25kén dékán-választási ülés. — Rendkívül nagy számmal jöttünk össze, 's amár az orvoskar belső eseményeire nézve érdekes viták történtek, a nemorvosi közönség előtt ezek különös érdekel nem birnak, azért csak néhány szóval fogom vázolni.

Elnökünk Stahly ő nsga megnyitván az ülést, Havas má-sodsor volt 's most lépő dékánunk jeles hivatalkodását dicsér-ve említvén meg, új választásra fölhit bennünket. Szönyegre került 's ő nsga által nem helyeseltetett bizonyos, a jó renddel megütköző eljárása a tagok nagy számának, kik előleges confe-rentiában a választandó dékánt olly módon tüzték ki, hogy az által a közülésnek szabad szavazati joga némileg csonkíttatik. Gottwald, Tolnemege tiszt. főorvosa 's Havas ezen abnormitást különösen rosztaltk, a mire hosszab élénk vita támadott, melly-nek folyamában majdnem minden többi szólag az előleges dé-kán-kitűzési modort hibásnak 's ezental elhagyandónak ismerték ugyan el, de azon fölötté súlyos rosztalás ellen nyilatkoztak; a történetkre 's több évek szokásaira hivalkozván megmutaták: miszerint a conferentiák azon abnormitása az egész orvoskarnak 5 évvel ezelőtt volt abnormis állapotából csirázott ki; miert is részünkről elégséges, ha ezen hibás eljárástól ezental, midőn a jelen elnökség vezérlete alatt az orvoskarban közjog és rend fej-lődött és megalapult — ellalunk; de nem szükséges, hogy min-magunkat a multak végett formálisan kárhoztassuk.

Ezek után a dékán-választáshoz fogván, a titkos szavazat többsége Schmid J. Pestmegye r. főorvosára esett 's éljennel fogadtattott. Elnök ur komolyan intézett kérdésere: vajjon a vá-

lasztott f...
bitandó...
ur, egy...
nyugtató...
Jul...
gyakorl...
nsága t...
tonai fő...
mód kö...
fölváso...
hetők me...
orvosok...
kódhatom...
a neve...
nozni: i...
camp h...
aurant...
cribr. a...
de ce...
express...
pind. c...
tinct. o...
ségben...
= tartalm...
csak 6 1/2...
tő. A f...
72 láb...
len — t...
nak tal...
1) min...
fele mid...
után; a...
betakoz...
tele után...
a láz at...
jövő nap...
közjog...
tapaszt...
Ezen k...
ő nsgának...
figyelm...
közöns...
kormány...
hónap...
ellen, ne...
gyermek...
kaban van...
legjobb...
egyesek...
telnek...
szokott...
szerre; 2)...
zongas...
testében...
3) több...
kezik; 4)...
alhasi ro...
5) azon...
ellen hat...
órai szab...
por-alak...
hánnya; 6)...
(5 1/2) drach...
nem ter; v...
2 — 3ad...
miután 1...
nyoloz...
lata. Ut...
ben alo...
maztatt...
ugymond...
szólita...
vosok...
fedeztek...
kinall...
nővény...
fest...
4) ellen...
ezen dr...
sát meg...
nyerte...
szinte...
szenv...
tak ál...
mazva...
gyógy...
ohajtán...
rendőrs...
Toln...
tiszt...
csésen...
közli...
Sulfi...
nága...
hogy...
törtent...
szágot...
eladás...
kik gy...
látok...
nálunk...
hiány...
nem fő...
az leg...
közöl...
sértlek...
szinte...
nem h...

lasztott főorvos megyei hivatala nem fog-e a semmikép nem esor- bitandó dékani hivatalokadásban akadályul szolgálni? Schmid ur, egy a nemes megyétől nyert írásbeli nyilatkozat által meg- nyugtatolag válaszolt.

Jul. 26-án tartott érvényes ülés. Elnök ur azonnal egy gyakorlatilag érdekes 's fontos tárgyat közlött az orvoskarral. Ő nsága t. i. egy, mint mondá, kitűnő állasu 's teljes hitelu ka- tonai főorvostól a Warburgfele lazfestvény 's gyógy- mód körül levélbeli közlést kapott, melyből érdekes adatokat fölolvastott előtűnk; melyeket ambár csupán orvosok által itél- hetők meg, mégis úgy hiszem, fontosságuk miatt ezen a magyar orvosok közt nagyon elterjedett lapok hasábjain közleni bator- kodhatom. „Dr. Korhmayr vegyboncolata szerint a nevezett titkos szert következőleg lehet utá- nozni: R. Aloës socco trinae unc. unam et semis, camphorae unc. semis et scrup. quatuor, cort. aurant. minut. consciss. et radic. enul. in pulv. cribr. aa unc. octo; Spir. vini rectific. pond. civil. ꝥ decem. Digere per octid. et admisce liquori expresso: chinin. sulf. unc. sex, acid. sulf. dilut. pond. civ. ꝥ unam, prius invicem junct., et tinct. opii croc. unc. unam et semis. Ezen mennyi- ségben készítvén a vegyiték, egy 5 1/2 nehezék (5 1/2 drachma) = tartalmu üvegecske, mely Warburg által 2 ft p. p. árultatik, csak 6 1/2 kr. p. p. kerül! és a gyógyhatás tökéletesen kielégít- ő. A főnőrintett katonai főorvos ezen utánozott vegyitékkel 72 lázbetegen — egyszerű, kettőzött 's honyolodott váltóláz el- len — tett kísérletek után, a gyógyszer kivétel nélkül hatányos- nak találta, 's a hatásmód körül következő tapasztalatokat tett: 1) minden beteg a szokott adag (5 1/2 drach. kétszerre adatik, fele midőn a láznak kellene kezdődni, a másik fele 3 órával ez- után; a beteg tüstint az első fel-adag bevétele után agyában jól betakarózik, 's míg jól nem éri magát így marad) bevé- tele után még 1—2 rohamot tapasztalt bírálati jelenetekkel; 2) a láz aztán elmaradt; pépes állományu szekürülések (többnyire jövő napon) követik e szerelést, testi jóllet érzetével; 3) láz- izzag (hydroa febrilis) 50szer mutatkozott; 4) visszaesés nem tapasztaltatott.

Ezen közérdekű közleményért Schoepf köszönetet mondván ő nságának, a Warburgfele lazgyógymódot az orvosi rend teljes figyelmére méltónak tartja; annál is inkább, mivel a nemorvosi közönség nagyon szeret e szerrel élni, 's orvosi felügyelés és kormányzás nélkül általa gyakran káros behatások történnek. 6 hónap óta — ugymond — kísérleteket tett számos váltólázak el- ellen, nevezetesen a gyermekkorházban is váltólázban szenvedő gyermekeknél, 's eddig már 65 szigoruan észlelt eset birto- kában van, melyek szerint a következő tényeket közölheti: 1) legtöbb beteg az aránylagos adagot nagyon jól tűri, 's csak egyesek, érzékeny, fölhevüléseknél alavetett egyének, tapasztal- nak túlságos fölingerlődet után; 2—4 éves kisdideknek a szokott félüvegecske helyett 1/2 — 1 kávés kanállal adhatni egy- szerre; 2) midőn a beteg az első adagot a már kezdő hideg bor- zongás alatt beveszi, csakhamar erős száraz hőséget érez egész testében 's 1—2 órával ezután bő 's tartós izzadás út ki rajta; 3) többnyire 10—15 órával a bevétel után jó szekürülés követ- kezik; 4) a kinal-por nagyobb adagjainál nem ritkán jelenkező alhasi rovarokat S. nem annyira tapasztalta azon festvény után; 5) azon előnye is van, hogy ezen gyógmóddal olly váltólázak ellen hatályosan lehet küzdeni, melyek alig engednek egy pár órai szabad közdöt; ellenben, ha négy-négy szemer kinalt adunk por-alakban, a betegek többsége nagy gyomorfájás után azt ki- hányja; 6) az nem áll, hogy a Warburgfele festvény szokott (5 1/2 drach.) adagja után a láz mindig elmarad 's többé vissza nem tér; voltak t. i. S — nek esetei, hol két üvegecske után is 2—3ad héten visszaesés történt, úgy, hogy illye nek nek k, miután 1—2 üvegecskére a láz elmaradt, még 3 hétig nyolcz- nyolcz napi időközben egy fél üvegecskével adni szükségesnek láta. Utánozott vegyitékkel is tett szóló kísérleteket, melyek- ben aloës, ürömfű, káfor 's 8—10 szr. kénsavas kinal tartal- maztattak — s ekepen is ugyanazon tapasztalatokat tevő. Kár, ugymond, hogy midőn a fenséges kormány véleményadásra fel- szólította az orvosi karokat 's egyéb intézeteket, a gyakorló or- vosok csak arra támaszkodván, hogy a kemikusok 8 szr. kinalt fedeztek föl Warburg üvegecskéiben — mondók: semmi új mi is kinalall orvosoljuk a lázat, midőn nem lehet tagadni, hogy némi növény-festvények, melyek a Warburgfele vegyitékben léteznek, a láz ellen hathatósak lehetnek. — Kár továbbá, hogy a kormány ezen dr ága, száz meg százezer embertől használt szer eladá- sát megengedé, a nélkül hogy valamikép Warburgtól meg nyert volna valóságos tartalmát 's készitési módját. — Hava- szinte a szabad eladás ellen nyilatkozik; mert kétséget sem szenved, hogy illy hathatós szer a nem-avatót- tak által 's tudományos elvek nélkül alkalmazva gyakran nagy kárt okozhat. Szóló illyfele gyógyszer-árulási kihágások több példait idézi elő, 's nagyon ohajtáná, hogy e tekintetben elvégre hazánkban egy józan orvos- rendőrségi szabályzat szigoruan megalapittatnék. — Gottwald, Tolnán, tiszt. főorvosa 400nál több lázbetegen nagyon szeren- césen orvosolt labdacokkal, melyek tartalmát az orvoskarral közli. (Sulf. chin., aloës, arc. dupl., fol. sennae.) — Elnök, ő nsága azon, a fenséges kormányt illető észrevételekre azt feleli, hogy csak miután számos katonai kórházakban sikeres kísérletek történtek, nyere meg Warburg a privilegiumot; de ez Magyaror- szágot nem illeti, itt simpliciter csak megengedettett ezen szer eladása a gyógyszerárusoknak, vagy olly orvosok és sebészeknek, kik gyógyszeriart tartanak — 's ezeknek is csak bizonyos kor- látozást közt; másoknak pedig nem. Ha tehát boldokban találattik nálunk Warburg festvénye — el kell azt foglanni. Ha e részben hiány van nálunk, az nem annyira a kormányi rendeletekben, ha- nem főkép a végrehajtási eljárásban rejlik; határozatunk jelenleg az legyen: hogy a főnőbb leirt vegyiték 's azt illető észrevételek közöltessenek a vegy- és gyógy-tanárokkal, kik vizsgálat 's kí- sérletek után az orvoskarnak referálnak. — Schlesinger szinte nem helyesli az eladási engedelmet, midőn kisélt, hogy ki-

nal főtartalma azon dr ága vegyitéknek, mely visszaesések el- len nem óhat, mert ezek telluricus viszonyoktól függnek; ő to- hát nem vár nagy hasznót a kísérletektől 's azon indítványt teszi: hogy a szabad eladás korlátoztatására tegyünk lépéseket, Dr. Warburg pedig szólitassék föl, miszerint kihagyva a kinalt ve- gyitékéből, tettesse meg a laz-eitenes kísérleteket 'stb. — Erre Stáhlly ő nsága igen elcezes beszelyt idéz — egy katonaról, ki köből tudott levest főzni, de utóbb mégis csak 2 font húst tett hozzá, — azt tehát hibába kivanjuk Warburgtól, hogy a kinalt kihagyassék festvényéből. (Vége köv.)

AUSZTRIA.

A Gazzetta di Venezia oct. 12-éről ezeket közli: „Folyó hó 6ikái számunkban Friderik cs. kir. főherceg, a cs. hajó- sereg aladmiralja 's főparancsnokának gyzos haláláról köz- lött esemény után, 7kén a bonczvizsgálat tétetett meg.

Az ő fenséget gyógyító orvosok azon véleménye, miszerint a szomorú kimenetel közvetlen oka a máj régi keményá- dése által elfajult epe behatásában áll, mely a sárgakór slatt az életre legszükségesebb életművek bensőbb szöveteibe hatván azok működését megzavará és az erőket kimeríté, a bonczvizsgálat által tökéletesen igazoltatott.

Miután a fenséges elhunytak holttesteme bebalzsamozta- tott, ezennel jelentjük, hogy az f. hó 13kán reggeli 9 óratól délutáni 5 óráig közszemlére lesz kiállítva, másnapon pedig reggeli 10 órakor sz. István egyházába fog ünnepélyesen vi- telni.

Ezen utolsó helyen engesztelő áldozatok fognak tartatni, 's a fenséges halott délutáni 4 óráig a ravatalan kiterítve marad, akkor pedig az egyház meghatározott helyére ki- szabott ünnepélyességek közt fog eltakaritatni.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. Paris oct. 10. A kölcson kér- dese végre egyelőre el van döntve. A mai Moniteur on kir. rendelet jelent meg, mellyel fogva az 1847ki aug. Skán felhatalmazott 350 millió kölcsonból rendkívüli közmunkák- ra, jövő novemb. 10kén 250 millió fog árlejtés útján 3 pro- centes kötelezvényekre felvétetni. A kölcson szolgáltatása következő időszakokban fog történni: 1847dik évi novemb. 22kén 12 500 000 fr., decemb. 22kén 12 500 000 fr., 1848ki jan. 7kén 5 millió, febr. 7kén, mart. 7kén, april 7kén, maj. 7kén, jun. 7kén, jul. 7kén, aug. 7kén, sept. 7kén, oct. 7kén, nov. 7kén, dec. 7kén mindenkor 10 millió; 1849dik évi jan. Skán, febr. 7kén, mart. 7kén, april 7kén, maj. 7kén, jun. 7én, jul. 7kén, aug. 7kén, sept. 7kén, octob. Skán és nov. 7kén mindenkor 10 millió.

Mi közben az algiri lapok Aumale hg. ünnepélyes fogad- tatását helytartóságában octob. 5kén jelentik, a párisi octob. 11kei lapok a herceg második fiának, a mult sept. 11kén született Guise hgnek halálát teszik közzé.

Octob. 9kén a király St. Cloudban a néhány vesphéliai ki- rályt és ennek lát, Bonaparte Napoleont, magán audientia- ban fogadta.

Az invalidház parancsnokává a meghalálozott Oudinot marsal helyébe Molitor marsal nevezetett ki.

Paris oct. 7. Az eskütszék a Prasin hgnő meg- gyilkolásáról cikkek miatt perbefogott lapok (l. a B. H. 661 és 664 számai) ellen sokkal szigorúbbnak mutatkozik, mint a Democra tie pacifique-nak, mely egy, hercsé- gére néve minden másokat felülmutt cikke miatt vonatott perbe, felmentése után várható volt. Tegnap a Reforme radicalis lap szerkesztője, Leoutre ur állott hasonló ok miatt az eskütszék előtt, és a vele egy véleményen levő ügyvéd és ismeretes követ, Ledru Rollin, által védelmeztetett. A Democra tie pacifique már előbb felmentetett volt, a Gazette de France azonban nyolcz nappal később ugyanazon eskütszék által három hónapi fogságra, és 2000 fr. bírságra ítéltetett. A Reforme perében más eskütszék ülték, és sok oldalról hitték, hogy e lapot is, mint a De- mocra tie pacifique-ot átcsuszlatják, minthogy átalá- ban az eskütszék a radicalis lapok iránt nagyobb engedé- kenységet tanúsít, mint a legitimista lapok iránt, melyek igen ritkán menekednek meg a büntetéstől. Azonban igen csalatkoztak. A közdülő Thorigny urnak hatályos szavai, ki az eskütszék a veszélyekre figyelmeztette, melyek az egész társaságra hárulnának, ha sajtószabadság helyett sajtó- váli visszaesés lépne életbe, sokkal nagyobb benyomást idéztek elő, semhogy Ledru-Rollin urnak, ki a Reforme Állí- tásait igazolli, 's a miusteriumot pártoskodás szemrehányá- sával illetni törekedett, e benyomást elhárítani sikerült volna. Még a Reforme ügyvédének beszéde vége felé tett azon megjegyzése is, hogy a kormány, midőn a Reforme ellen olly váddal lépett fel, mintha ez a kormány és király gyűl- letét és megvetését, és a polgarok különemű osztályainak gyűlöletét élesztette volna, csak azt bizonyította be, hogy Franciaország multjának dicső történetét (vagy inkább a retgettetés uraságának történetét 1793ból) nem ismeri, 's ép olly kevéssé képes jövőjét gyanítani, — még mondom e megjegyzés sem lágyította meg az eskütszék, 's midőn Ledru Rollin ur a vádoló feleletére még egyszer ugyan- azon védokokat hozta fel, nagyon észrevehető lett a halgatóság nyugtalansága. Erre az elnök a vitakozások velejét hiv felfogásban előadván, a perbefogott lapnak szá- mált azon kérdéssel együtt, melyekre az eskütszéknek felelniök kell, nekik e szavakkal nyujtotta át: „Önök, uraim! e lapot át fogják olvasni, és tanácskozásként esendjé- ben, nyugalommal és részrehajlás nélkül, mint őszinte és szá- bad férfiakhoz illik, kezeiket szívóikre téve fognak felelni, megérdemi-e a büntetést e cikk, vagy nem? Mintegy húsz percnyi tanácskozás után megjelentek ismét az eskütszék, kik tanácskozási termékek vonultak volt, 's az elnök a kö- vetkező nyilatkozással lépett elő: „Beesületemre és lelkis- meretemre, az eskütszék nyilatkozata mindkét kérdésre igen, a vád lott bűnös.“ Ezután a vádoló felszólítására kimondotta a törvényszék ítéletét, mellyel fogva a Reforme

szerkesztője négy hónapi fogsággal és 3000 ftnyi bírsággal büntelteték, és azonkívül az elközött számnak megsemmisíté- se parancsolatik. A Reformera néve ez ítélet igen nagy csapás; mert e lap, mellynek csak igen kevés előfizetője van, 's úgy szólván semmi hirdetések nem közöl, egyedül a csekély számu ultra-radicalok pénzáldozatai által tartak fen, és csak majról napra teng, csak azoknak kiknek or- ganumul szolgál, újabb áldozatai által szeresheti meg a pénzt a reitelt bírságnál lefizetésére. Hasonló okok miatt még két sajtóper van hátra, t. i. a legitimista szellemű Union mo- narchique és a Charivari ellen.

Szinte a szájamegyei eskütszék által a Courrier fran- çais felelős szerkesztője octob. 4. o sorok miatt, „Sokat be- szélnék bizonyos 10,000 frankról, mennyit B. . . báró H. . . urra, a statusanács tagjára D. . . minister leánya össo- adásának napján ez urral, átirt. Ez ajándék, mondják, az északi vaspálya engedélyeért adatott,“ 6000 fr. bírságra és egy évi rabságra ítéltetett, mivel a H. . . és D. . . betűk alatt Hoche és Dum on urak értettek.

SPANYOLORSZÁG. Madrid oct. 6. Az új ministerium első tanácsa reggeli 5 óráig tartott, 's eredményei a mai Ga- cetában hirdettetnek. A cortes novemb. 15re hivatnak egybe, Cordova tábornok ideiglenesen a tongori gyi tárczát is átvette. A lelépelt ministerium rendszabályainak egyik része már hivatalosan fel van függesztve, a többinek felfüggesztése a log- közelebbi Gacotában váratik. Egyébiránt ismét ministeri cri- sról van szó.

OLASZORSZÁG. (Lucca és Toscana kor- és erkölcs- rajza.) A ki a lucaai udvart közelről látta, meg kell vallani, hogy egyike azon europai kis fejedelmi udvaroknak, minő egy század előtt Németországban meglehető számmal találtatott. Mint XIV. és XVdik Lajos aranykorának ma- radványa, 's mint bágyadt képe kicsinyben azon, a fran- czia forradalom által megelőzött állapotnak, nyúlik be ko- runkba, mindennemű divatos piperékek felczicmozáza. A 20 □ mföldre terjedő és 170,000 lakost számláló, nem nagyszerű ugyan, de fölülte kellemes kis vidék, majd egés- zen körül van véve Toscanától, 's mintegy függetlőke o- nagyhségnek, melybe a parmai hgasszony halála után ke- belezteni fog, és a lucaai hercegi család ime hercegség- ben örökösödni. A herceg jószívu egyéniségéről, a hgnő méltóságos jelleméről és az uralkodó tagok jó családi életé- ről semmi kétség n'incs. De nem olly kétségtelen az udvar és az ország pénzügyeinek szomorú állapota, a kormány nagy gyengesége, az udvariak és az egész felső és alsó tár- saság fégy- és erkölcstelensége, valamint a tisztviselők meg- vesztegethetősége, — mely dolgokban azonban Lucca többé kevesebb a többi olasz státusokkal is osztozik. Imitt néh- hány példa ennek bebizonyítására. — A hercegség pénzü- gyei igazgatásának élén legközelebb az ismeretes Ward bá- ró, angol állott, kit a lucaai lakosok nagyobb része még mint lovászt ismert. Ward az udvari komornyikok csizmáját tisztogatván, ezek szeretetét megnyerte. Ekép a herceg kö- zelbe jutott, inasa lett, utazásokon kísérte őt és megnyerte bizodalmit. Ugyancsak Ward volt az, kinek többszörös hi- tehagyása azon hirre adott okot, hogy a herceg nem katho- likus gondolkozású. Eleinte a protestans, később a görög isteni-szolgálat részére nyerte meg a herceget. Az első iránynak nyomai már eltűntek, a másodikból még a Marlia anultókastély mellett fekvő, képekkel dúsan ellátott görög kápolna van hátra, mellyben még folyvást egy nős pap hi- valatosodik. Ward Bécsben az utcáról egy katolikus gyű- mölteskötőt vett feleségül, ki az ő ruhatisztító korában mo- sóné volt az udvarnál. Az utolsó években a herceg és Ward ur jó katolikusoknak tartattak. . . Midőn az ország pénzügyei már senki igazgatni nem akarta, 's képes nem is volt, a mi- nisteri tárczát Ward vállalta el. Ekkor báróvá emeltetett, az udvarnál nagy tekintélye volt, 's még magának a fő lovász- mesternek is, kinek annakelőtte mint közlovász szolgált, meg- tilthatta a belépést az udvari istállóba 'stb. 'stb. A közelebb vagy távolabbi részvetelét magas személyeknek a nyilvános botrányokban érinteni nem akarjuk. A bel- és külföldi chro- nique scandaleuse-t, bármily hatása legyen a közvéle- ményre és az események folyamára, mint magányügyeket, a politikai nagy lapok a kisebbekre szokták bízni. Ebben egy elmés utazó példáját követjük, ki azt mondá, hogy most jobb a spanyol dolgokról hallgatni, és várakozni, míg a ba- biloniai dolgok kerülnek napi rendre. Ward nem rég egy fél- világozó munkát adott ki a lucaai pénzügyekről. E könyv- vel nincs ismeretsésem, de bármint legyen, az ottani pénzü- gyi felbomlásokat az exministernek elleplezni nem sikerül- lend. . . Az uralkodó ház ezen pénzügyi rosz állapotát leg- nagyobb részt a korlátlan jószívűség idézte elő. Képzelték, hogy e mellett az erkölcsiség semmit sem nyert egy olly országban (egész Olaszországot értjük) hol, ha lehet, még nagyobb törekvés van a tiltott gazdagodásra, és a tisztviselők még megvesztegethetőbbek, mint Franciaországban. Ha a german népek (az angolok és schwaicziakkal együtt) valami- vel előbbre valók a roman népségeknél, névszerint az ola- szoknál, a még általános tisztá és boldog családi életnél és házassági hűségnél fogva azok, melly javakat azonban a com- munitas és a test emancipatója tanának tanítványai már némi sikerrel támadtak meg. A rendes polgári társaságnak, tehát a statusnak ez alapja egyenlő mértékben hiányzik Lu- caa és Toscanában, mint Róma és Napolyban. Németországban csak kevesen képesek ez állapotokat elképzelni. Igaz ugyan, hogy Olaszországban a hajadonok ritkábban esnek meg, de a férjhez ment nők erkölcsi teljeseen foslettek. A fonsőbb ren- deket illetőleg ez köztudomású. A florenzi udvarnál, melly- nek uralkodó családja tisztá és fényes esllagint tünik ki könyölöte közt, az ottani feslett társaság még az ide- gen nemzetek salakjával van megszaporítva. . . Romáról az ottan tartózkodó számos német művészek saját tapasza- lásuk után tanuskodhatnak, a ki pedig a nápolyiak erkölcsi

állapotáról akar magának tudomást szerezni, olvassa Mayer K. A. Neapel und die Neapolitaner című könyvét. — Az olaszok jobbja elismerik e romlottságot, s olly férfiak, mint Azeglio és Manzoni, nyíltan hirdetik, hogy ha az olasz nép politikai emelkedésre akar gondolni, erkölcsi ujonszületésre van szüksége. Néhány egyesek becsületére legyen mondva, hogy Dante komolyságával és hoszuságával szólnak az állapotokról, s átkozzák földiek könnyű és gyakran becsutlen pénzkeresését, melyre az idegenek odatörlése alkalmat nyújt. Danaro, Piacere és Dolce far niente, ez a három sarkpont, mely körül az olaszok legnagyobb részének élete forog, és ama fey's rend-hiány, ama szemtelenség, mely nekünk északiaknak az olasz városok főpiacain és utcáin belső és külső érdekeinket sérti, sehol sem nagyobb, mint a „művelt Toscanában.“ Azonban ezen durva illetlenségek némileg az összes olasz erkölcsi élet hű visszatükrözésének tekintendők, s fájdalom nem tagadható, hogy a kormányok ennél inkább engedték meg a teljes rendőri szabadságot e részben és az idegenek kizsákmányolásában, mivel az által a népet a magosabb politikai szabadságra törekvőtől visszatartóztatni reményelték. — A népevelés egészen el van hanyagolva. Jobb nevelést még a művelt szülők is alig adhatnak gyermekeiknek. A francia elfoglalás óta a kolostorokban neveltetés rendkívül meggyérült, s főképp ez oka a szerzetes rendek csaknem általános elszegényedésének. Az ifjak tudatlansága, kik a fensőbb, gyakran igen dús megadományozott florenzi, lucai, pisai és sienai nevelő-intézetekbe léphetés végett magokat jelentik, képzelhetlen, s aztán elgondolható, mily téren mozognak a politikai eszmék. — Lucca és Toscana népessége a sardiniához és a romaiakhoz képest puhult és tunyaságra hajlandó, legalább a városokban. A lucai vidéki nép a toscanaihoz képest nagyobb munkásságról dicsérhető. A lucaiak egész Európát bevándorolják, mint gipszalakkal kereskedők. A kiskereskedést értik az olaszok, de a nagyobb üzlet majd va-

lamennyi, idegen kezekben van. Az idegeneket nagyon meghuzzák, mit azonban a letelepedett német pénzváltók, szállítók és vendégfogadók nem kisebb mértékben tesznek. — Az olasz abban különbözik az angoltól, hogy semmi hajlammal nem bír a háziasságra, családi életre, törvényességre, és országos rendre, s mindenütt a természeti ösztönt követi. A „Leggi in Toscana durano una settimana“ példabeszéd igen jellemző egy olly országot, mely az olasz statusok legjobb rendben levő és legjobban kormányzott országának tartatik. — Igen fáj az embernek illy állapotban látni egy legszebb természeti tulajdonokkal bíró népet, melynek, dacára némely ravasz külsőségének, vidámsága bizonyos jószívűséggel és hűséggel van egybekötve. Számos északi bűnök, mint például a részegség, ritkák, vagy egészen hiányoznak. A tolvajlás Lucca és Toscanában, Németországhoz képest igen ritka, stb. — Az egyetlen ut, mely Olaszországot erkölcsi s politikailag süllyedt állapotából jobb jövőre vezérelheti, nem más, mint mellyet IX. Pius kijelölt, s mellyet Olaszország minden fejedelmeinek követni kell. Ide tartoznak: a papi rend reformja, az igazgatási collossal viszszaállítás eltolása, a becsületelés öregbítése, jobb népevelés és a nemzetnek egyesítése tudomány és kereskedés tekintetében. — Egészen új ivadékokat kell itt nevelni. Könyebb és kelletesebb persze, hadi zajt és otromba phrasikokat emelni idegen nemzetek ellen, színházi jeleneteket mutatványozni, és érzélgő ölekezéseket végezni az utcákban, mint saját háza előtt sepergetni. — Semmiféle fejedelm nem képes Olaszországban a pápának és maximáinak ellenállni, ha a fát maga alatt elvágni nem akarja. Meglehet, hogy a jelen vihar el fog még egyszer vonulni, s hogy aztán még néhány évig fognak toldozni foltozni, de ez sokáig nem tarthat. Mind a mellett erős kormány nélkül, átellenben a nyors tömegekkel és azokkal, kik e tömegeket levezgetik s most a sajtót iparkodnak hatalmukba keríteni, semmi sem tehető. Épen ez hibázott eddig Lucca és Toscanában. Innen

van, hogy itt a communismus és radicalismus évek óta mély gyökereket vert. — Mire fognak még a félig komoly, félig bohóatos események Lucca és Toscanában vezetni? ki mondhatja meg? Meglehet, hogy az egészben véve puha erkölcsű népességnél Békésen fognak kiegyenlített, mialatt a heves vérű siciliiaiak és calabriaiak véres harcokra hajlatnak. Sok fog függni a romaiak haladó megmondolásától, a pápa bölcsesége és mindenoldalú erélyességétől, a sardiniái kormány rendezett kormányformák közt működő magavisoleletől és az ausztriaiaktól. Ez utóbbiak, mint egész Olaszországban, a nagy tömegnél semmi népszerűséggel nem bírnak ugyan, de nem tagadhatom, hogy Toscanában józan gondolkozású férfiak a Lombardiában létező rendről és szabályos igazgatásról méltánylólag emlékeztek. — Hogy a lucai, florenzi, pisai és livornoi bacchanalis jelenetek sokakat a francia forradalom előjátékaira emlékeztettek, könnyen megtörténhet. Azonban jó lenni nem akarok, s ötbet ez uttal nem szólok. (Augsb. Allg. Zg.)
Florenz, oct. 7. A nép kívánsága ki van hallgatva: a polgári őrséget illető törvény népszerű értelemben módosított. „Ev viva Leopoldo secondo“ hangzik a palota előtt és minden utcában.
OROSZORSZÁG. A czár oct. 9kén éjjelkor Varsóban megérkezett; ugyanazon éjjel érkeztek meg ugyanott a trónörökös nagyhg, Constantin nagyhg, ez utóbbi Orloff tábornok czári segéditzettel, végre a lengyelországi helytartó Paskevich tábornagy, rövid utazásáról. — A cholera, ide Pestre e napokban érkezett kereskedők állítása szerint, Odessában, mely ránk nézve e tekintetben legveszedelmesebb pont, szeptember vége felé még nem mutatkozott.

Hivatalos tudósítások.

1415) **Árverési jelentés.** (2, 3)
A főméltu m. kir. udv. kamara részéről közhírré tétetik, hogy o' f. évi october hó 27dikén az Esztergom érseki palotában a' boldogult herceg-prímás Kopácsy József tömegéhez tartozó lovak, egymint: 6 fekete- és 6 pej városi, egy 14 könyebb és mustra lovak, nemkülönb az esztergami majorból 19 fejős tehén, két bika és 14 üsző és únó borjak nyilvános árverés útján a' leg többet ígérőknek készpénzbeli fizetés mellett el fognak adatni.

1418) **Haszonbérlet.** (2, 3)
Az ó-budai kir. koronai uradalom részéről ezennel közhírré tétetik: mikép f. évi october 26kán — c' végre az ó-budai főúrsági irodában tartandó árverés útján — Budán az országton fekvő s a' nevezett uradalomhoz tartozó császárpalota az ugynevezett Lukács-fürdő, vízsonfőherőd és posztokollóval együtt 1848dik évi januar 1-ső napjától 1849dik évi aprilis 30dik — vagy a' körülményekhez képest 1851dik évi aprilis 30dik napjálg a' leg többet ígérőknek haszonbérbe fog adatni. A' vállalkozók az árverési feltételeket a' nevezett irodában megtekinthetik; — egyszersmind magokat a' haszonbér után számitandó 10 percentes bántépénzzel és szintén egy évi haszonbérrel egyenlő biztosítékkal ellátandván.
O-Budán october 17dikén 1847.

1099) **Birói árverés.** (2, 2)
Folyó évi october 24kén délutáni 3 órakor, — számszéki elmarasztánál fogva, Vakker Mátyás váci lakosnak, egymint Bódi árvák gyámokának, Vácson a' nagy-utczán levő s' zár alá vett háza, egy egész urbéri telke, pajtája, Zsobrák nevű hegyeni szőlője, mintegy 80 mázsányi gubacs, borok és hordók s' minden házi ingóságai, árverés útján a' leg többet ígérőknek el fognak adatni; miről a' venni szándékozók azon megjegyzéssel tudósítanak, hogy az árverés, szükség esetében, a' következő napokon is fog folytatattani. — Kelt Vácson september 26kán 1847.
Püspök-Váci uradalmi ügyész s' végrehajtó bíró.

(658) **Roth Hermán elleni csödpér.** (3, 3)
39690. Krassó vármegye csödtörvényszékének felírása szerint Roth Hermán Facseti kereskedő hitelezői csödületének határnapja folyó évi october 25dikére tüzetvén ki s' tömeggondnokká Jakabffy Pál Facset mezővárosa jegyzője, perügyelővé pedig Marsovszky László hitessüggyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik Kelt Sz. Mihály hó 21kén 1847.

(665) **Hillmer és társa elleni csödpér.** (3, 3)
40621. Fiumei első bíróságú váltótörvényszéknek jelentése szerint az ottani bejegyezett kereskedő ház „Hillmer és társa“ hitelezői csödületének határnapja f. évi october 18. 19. és 20dikára tüzetvén ki, tömeggondnokká Rossz Alajos kereskedő, perügyelővé pedig Suppe Faustin köz- és váltó ügyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Sz. Mihály hó 28dikén 1847.

(656) **Ilj. Schosberger Zsigmond elleni csödpér.** (3, 3)
39679. Pest város tanácsa jelentése szerint Ilj. Schosberger Zsigmond hitelezői csödületének határnapja f. évi october 25kére tüzetvén ki, s' tömeggondnokká Vrchovszky Sándor, perügyelővé pedig Kralovanszky István hitessüggyvéd nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Sz. Mihály hó 21kén 1847.

Folyó october hó végével elhagyandja a' sajtót
„Iparczimtar“
és ennek német fordítása
„Handels- und Gewerbs-Kalender“ czim alatt 1848. évre.
Montedegói Albert Ferencz tr. kir. egyet. csillagászi segéd ur folytonos közre munkálásával szerkeszti és kiadja: Szalkay Gergely.
Tartalma: I. osztály: katholikus-protestans-görög-zsidó- és rövid török-naptár, vásárok lajstroma. Postajárás és postarendszer. Europai vasutak és gőzhajók járása. Pénz-, mérték- és súlyrendszerek Europai országokban, több hasznos táblékkal. II. osztály: bejegyzett ipar- és kereskedelmi czimek; kereskedelmi testületek Magyar- és Erdélyország- s' a' kapcsolt részekből. Magyarország gyáral. Budapesti czéhek sat. III. osztály: Magyar- és Erdélyország s' a' kapcsolt részek polgári-, egyházi- és katonai tisztünevétára, a' legfelsőbb hivataloktól le egés a' rendezett tanácsal bíró mezővárosokig, ügyvéd- és orvosi-névtár sat.
20—22 iv finom velin papíron, nagy 4-edr. az egész süri petit sorokkal, s' egy igen érdekes arczképpel, s' pompás borítékkal). Ára 1 ft 20 kr. p. p. — Azon t. cz. könyvtárosoknak. kik készpénzzel 10 példányon felül vesznek s' magok elvitetik. 30 szaztoli engedtetik. — A' példányok átvehetők lesznek november 1-jétől fogva Pesten bálvány-utca 176. sz. alatt a' váltótörvényszék szállásán, vagy Budán, ároktér 752. sz. Tabánban, a' szerkesztő-kiadó lakán. (1083) (3, 3)

Liedemann Fridrik J. S.
Irodája és raktára Sz. Mihálytól fogva mázsa-utczában, 236-ik számú Krausz Károly-féle házban Nákó-ház mellett létezik Pesten. (1040) (5, 8)

(1042) **Hiradás** (3, 4)
a' magyar középponti vasutoni menetórakról 1847. évi october hóra.
Pestről Vácra: 1/2 9 ór. reggel, 1/2 3 és 1/2 5 órakor délután.
Pestről Szolnokra: 7 órakor reggel, 1/2 2 órakor délután.
Szolnokról Pestre: 1/2 8 órakor reggel és 2 ór. délután.
Minden hétfőn és csütörtökön 4 ór. délután Pestről Kőbányába és 6 ór. este Kőbányából Pestre.
A' magyar középponti vasut igazgatóságától.
Tulajdonos Borsos Márton. — Nyomtatja Landerer és Heckenast Pesten.

(1416) **C s ö d ü l e t.** (1, 3)
A' soóvári királyi főhivatal részéről közhírré tétetik, hogy a' helybell elemi nagyobb tanodánál megürült 1-ső osztály tanszéki, mellyel évenként 200 p. ftohból álló díj, 18 bécsi öl fa, 4 p. m. buza, 12 p. m. gabona meghatározott kamaral áron megváltandó járandóság, 1 mázsa só és szabad lakás vagy öszekötve betölendő; — azon egyének kik ezen tanító államasért folyamodni akarnának, hiteles bizonyítványokat o' felől, hogy e' hivatalra szükséges képességek bírnak, s' a' magyar, német, és tót nyelvet tudják kérolovelikhez mellékelni el ne mulasszák, zene ismeretséggel ellátott egyéneknek különben hasonló kiképzettségük, és tulajdoniakkal mellett a' többiek felett elsőbbségük lézen.
Soóvárot Szent Mihály hó 25kén 1847.

(674) **Birói árverés.** (3, 4)
Folyó évi october 28kán reggeli 9 órakor kezdve s' szükség esetére a' következő napokon folytatva, nemes Heves megyében Déva-Ványán, az ugy nevezett Kéthalmi majorban, b. Baldácsy Antal ur majorságához tartozó s' legnagyobb részben szántóföldből, egy részben pedig legelőből álló 810 hold nemesi fekvő birtok, s' ha a' szükség kívánja, több is, váltótörvényszéki marasztalások és foglalás következtében, bírói árverés útján eladatik. Kelt Déva-Ványán junius 20kán 1847.
Soldos Imre s. k. végrehajtó szolgabíró.

(640) **Kötelezvény iránti felszólítás.** (1, 3)
37791. Pest város tanácsa Andrekovics Róza férjezett Zoldy SImonné és testvére Andrekovics Jánosnak folyamodása következtében bizonyos 1828dik évi september 6kán 2800 p. frtől kiadott s' 1831dik évi december 12dikén betáblázott, részletes fizetések után 5000 v. frt leolvaodott és a' mondott folyamodókat keresőleg, ifjabb Tajnay Jánost pedig szenvedőleg illető s' a' fenemített testvérek néhai anyjuk által fölök elidegenített és eltévedt kötelezvény országszerte azzal kihirdeteni kérvén: hogy ha mostani tulajdonosa jogal behizonyítása tekintetéből folyó évi september 1-jétől számitandó egy év s' egy napi határidő alatt magát a' fenemített városi tanácsnál nem jelenteni, a' kérdéses kötelezvény megsemmisítettli fog; ugyanez kihirdetettik. Kelt Sz. Mihály hó 6dikán 1847.

(660) **Özvegy Veszelovszky Józsefné elleni csödpér.** (3, 3)
39692. Szegegd város tanácsa felírása szerint Veszelovszky József özvegye született Komáromi Ágnes hitelezői csödületének határnapja f. évi october 26dikára tüzetvén ki, s' tömeggondnokká Kátay János, perügyelővé pedig Mihályfy József tiszteletbeli tisztú alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Sz. Mihály hó 21kén 1847.

(652) **Trenchiner J. W. elleni csödpér.** (3, 3)
38911. Pécs város tanácsa jelentése szerint Trenchiner J. W. helybell zsidó hitelezői csödületének határnapja folyó évi october 27, 28 és 29dikére tüzetvén ki s' tömeggondnokká Kóbor János helyettes gyámgondnok, perügyelővé pedig Pritzlmayer Antal tisztú alügyész nevezetvén; ugyanez kihirdetettik. Kelt Szent Mihály hó 14dikén 1847.

(596) **Kötelezvények iránti felszólítás.** (3, 3)
31114. Bihar vármegye három rendbell s' jelesül 1818. évi januar 1-jén 9750 650 és 1600 frtől kiadott, mellynek elsője a' nagyváradi Deak szertartásu egyházi megye pénztárát, a' második kiszolgált papok alapítványát és a' harmadik a' Salamonféle alapítvány-pénztárát keresőleg, mind három pedig gróf Csáky Antal Brunó s' 1829dik évbén történt átruházatas által gróf Csáky Józsefet szenvedőleg illető mar kiüzetett, de eltévedt kötelezvény, kitáblázhatóság tekintetéből az 1840dik évi 21dik. törv. czikk értelmében országszerte kihirdeteni kérvén, ennélfogvást a' kérdéses kötelezvények a' fenemített törvényczikk értelmében olly hozzáadással hirdettek ki: hogy ha azok mostani tulajdonosai jogalk behizonyítása tekintetéből mai naptól számitandó egy évi s' egy napi határidő alatt magukat nem jelentedik, a' kérdéses kötelezvények megsemmisítettli; s' kitáblázatni fognak. Kelt Sz. Jakab hó 20kán 1847.

Elveszett

a' váci-utczától egész a' budai fedezett feljárásig egy — körülbelöl 10—12 frott ivnyi 4-edréti kezirat, e' czimmel:
„Felvilágosítás Kisfaludy Sándor Himfy kesergő szerelmeinek létrehozóiról. Legrady Imre, hitessüggyvéd, m. k. udvari ügynök és t. ns. Bihar vármegye táblabírája által. Pesten, Bécsben, 1847.“ — A' becsületes megtaláló, vagy pedig az is, ki arról bizonyos utbalgazatást tud adni, ugy hogy az elvesztőnek ismét kezébe juthasson, Heckenast Gusztav könyvkereskedési irodájában (váci-utczában 15-ik sz. alatt 1-ső em. balra az udvarban) 10 pengő forintot fog kapni.

Csöd leánytanitónői állomásra. (1114) **Meghivás** (2, 2)
Szabad királyi Nagybánya városában megürült leánytanitónői állomásra, mellyel kényelmes szállás, 180 pengő forint és 10 [ ] ölfá évi rendes fizetés van öszekötve, jövő 1848dik évi janarius 5dik napjára csöd hirdettetvén, a' folyamodni kívánók ebéli képességek tanúsító bizonyítványval ellátott folyamodásuk beadására figyelmeztetnek. Kelt Nagybanán 1847dik é. oct. hó 2kán tartott tanácsüléséből. 1120) (1, 3)

(1121) **Hirdetmény.** (1)
Mután azon elemi csapásokon kívül, mellyek a' folyó évben a' hegyalját bő mértékben érték — a' közelebbi napokban volt öszekések és derek a' szőlőket szerleltet megrongálták, — ez okból a' folyó 1847-ik évi october hó 26-ára főméltóságú herczeg Brezenheim Ferdinánd Sáros-Pataki várában tervezett hegyaljai szőlő-kültetés meg nem tarthatik. Miről a' közönség ezennel értesitetik.

(1119) **6000 frt p.p.** (1, 2)
budapesti házakra elegendő biztosíték mellett kiadandó Hinka József táblai ügyvédnél váci-utca 436dik szám alatt 2dik em.

Eni négyezer, tőkön, pé mog. El Buda-pest 5 ft., Post kény két négyezer 12 kr pp. den négy betűs sor.
TART: Ialozás. O városok: Rendes k A kecsken tott közül nálán f. Nagybritan xico. Hivat játérend. állás.
A nm ellenőrségr maiza. Sar l 20kán meg
A la járultak: Megy főjgyzó Kir. Maurov dor meg gyes pol bor (köve p ár főtgy Igy te megyoi 2 (Hátra kerület 1, R. (T eszméjéne tüzték ki k azt mutatj mint a szal kebelében részt fanya körüle a r hadán par kezési ren javításáról tényezője masint kén mint épén kétségkívül a politikai szoktak; megmögöz bizonyos k ben a nem Folyvást és vésőbb za egyesek Jo nagy eszök az a polgá czálnak. Ez igaz tekinjük u mény, hog ügyél sziv tatásunk ké vnyhozásu miszerint a rint a nép potból sorli lik a jól re törvényhoz ködö törvé politikai gy szetes ronc nép ezlése nek működ tessék s sz tozó hódol tikai jogok Ugyanis rendszér s csak koron korlat, vála néhány teh l tika szaba nyújt némi tétományi láthatni, mi latánál a so használtatik lehet önálló azon egyetl ban örökké A politikai tünnek ki: gyümlőcsök a vélemény közbejárulási